

AURORA SOCIAL

Setmanari defensor dels interessos del Treball

Les comunicacions a la Redacció s'han de rebre lo més tard el dilluns.

No s'tornan els originals.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

CANUDA, 15, 1.er

Hores de Redacció: de 5 a 8 de la tarda

Apartat de correus núm. 26

Espanya, mitj any 1'50 pts., per corresponal 1'75—Estranger, mitj any 2 francs, per corresponal 2'75

Número solt 5 céntims.—Paquet de 25 números pera la venda 75 céntims

Pagos a la bestreta. Poden enviarse sellos de correu y tota classe de lletres de facil cobro.

Preus pels corresponals propagandistes

5 números	7 pessetes semestre
25	30
50	50

EL PROJECTE DE LLEY D'EMIGRACIÓ

POLITICH.—No cal pas qu'emigrèu. Acabo de fer una llei d'emigració que curarà tots els vostres mals.

OBRER.—Escolti: ¿qu'és bona per menjar aquesta llei?... perquè, si no'ns treu la gana, me sembla, senyor, que haurà perdut el temps.

La nostra caricatura

A Espanya la legislació social camina a pas de tortuga, y, si ha fet algun avens d'uns quants anys ens, es anant a remolch de la de altres nacions. Fins ara no s'ha donat l'Estat de l'legir la as favor dels emigrants! Y no es pas que de lleys ens faltin, perquè n'hi ha pera omplir el archiu de Simancas.

La mania llegifera es un vici característich dels Estats corromputs y decadents. Aquest vici el ridiculíssem en nostra caricatura. Els pobles no viuen de paper florit, de lleys que s'promulgan y no s'cumpleixen. ¿No ho estém veient ab les lleys del treball de les dones y 'ls noys, d'accidents del treball, del descans dominical?

¿Passará lo mateix ab la ley d'emigració, qual projecte ha llegit a les Corts el senyor La Cierva?

En aquest projecte hi ha articles prudencials, com els que s' refereixen a la protecció dels menors y de les dones, a la formació del Consell d'emigració, a la supressió de les Agències reclutadores, a les garanties del contracte, a la inspecció en els barcos, etc. Sempre será poch tot lo que s' fassi pera defensar al pobre emigrant de les propagandes enganyoses y de la infame explotació dels negrers que mercadejan ab carn blanca en el centre y en els litorals de la península. Nosaltres voldríam que tots aquells infelissos a qui la patria nega un roseg de pa, troessin pel camí del desterro y en les regions més remotes consell y assistència de nostres autoritats y de tota mena d'institucions benèfiques, com la Leo-Haus, fundació sostinguda pels catòlics nord-americans que proporciona als emigrants alimentació, treball, bitllets de viatge, etc.

Nosaltres voldríam més. Nosaltres voldríam que totes eixes famílies y aduch pobles enters, que ab les llàgrimes als ulls prenen comiat de sa nadiua terra, no se n' haguessin de separar, com els fills arrancats del pit exhauste de la mare moribunda.

Senyor ministre de la Governació senyors ministres del Estat espanyoll! Donéuols pa als pobres emigrants, que us estalviareu el treball d'escriure tota aquesta montanya de paper que no es bó per menjar.

Avans d'escriure projectes de ley sobre la emigració, estudiéu y resoléu el problema de la colonisació interna, com feu a Italia el ministre Pantano. Melloréu el subsol de la península, féu lo fèrtil y productiu. Protegiu 'ls interessos de la agricultura y fomenteu els de la industria y 'l comerç, que no us hauréu de sentir les vergonyes que ha denunciat al Congrés el senyor Rahola sobre lo que está passant al canal de Panamá y en les fazendas del Brasil y en les platjes d'Australia.

CLARIS.

Cansó planyívola

Enllà d'enllà del mar, tota calmosa,
la nau va fent sa via silenciosa,
y l'ona bressolantla escumejanta
canta que canta.

Al ritme cadenciós de les onades
n'ixen un chor de veus desanimades
del barco que superb va fent sa via...
y s'mor el dia.

La ténica barreja de tonada
avansa fins la platja abandonada
finintse tant bon punt l'ona s'escorra
demunt la sorra.

N'apar dels emigrants sinestra queixa,
llansada envers la terra hont varen neixe,
perquè crudel, indiferent y cega
el pá els hi nega.

JOSEF MONCLÚS.

Mataró.

Les nostres obres a favor del poble

Oficina de colocacions.—Moltes son les demandes de treball que se 'ns fan de Barcelona y de fora. No son tantes les ofertes.

Les colocacions que més abundan son pels aprendents que cambian de casa molt sovint. Això posa de manifest la desorganització del modern aprenentatge. Faltan escoles professionals, d'educació de la ma d'obra, de preparació pera les diferents arts y oficis de la industria moderna.

Aquest punt es de suma importància pera la vida del treball, pero no podem tractarlo avuy.

Lo que avuy fem es reclamar altra vegada la atenció dels amos, empresaris y contractistes, a fi de que donguin publicitat a les ofertes de treball.

Ofertir colocacions acceptables als obrers catalans, aptes y dignes, evitar la desocupació forcosa es prevenir les vagues voluntaries es cooperar a la pacificació social de Barcelona y de Catalunya. Es una obra d'altruisme, de caritat, més que donar una almoyna a un pobre anònim, que pot ser un vagabond, un viciós, un criminal. Per sort encare a Catalunya hi ha homes que saben donar al patronat industrial el valor de paternitat.

Peró ¿son la majoria? els fets ho han de dir. Y als obrers capassos y honrats que, sens culpa de part seva, es trovan sense feyna, els recomanem que no perdin el coratge, que no s' deixin arrastrar pel pessimisme que fa estèril l'esforç.

Deyam l'altre dia que ja era hora d'organisar una obra de defensa contra la desocupació inculpable.

D'aquesta obra no funciona una a Bélgica que mereix ser proposada com a model. Es una Societat d'Asseguransa contra el Paret, fundada per Mr. Lluís Varlet a Gand.

Està establerta sobre la base de la organització professional. Les quotes dels agremiats son augmentades, com diu en Severi Aznar, ab els subsidis del Estat y del Municipi. Es una aplicació felis del sistema belga de «la llibertat subvencionada», que no s' coneix per disort en la Espanya centralista.

Es clar que aquesta obra es insuficient. Es clar que pera que abundin les ofertes de treball ab condicions ventajoses, se necessita que no hi hagi excés de producció, que hi hagi molta venda y bons mercats y que l'agricultura, l'industria y 'l comerç travessin una vida próspera y florent.

Es clar que això depen de molts factors internacionals y nacionals, y d'un modo molt eficaç de la protecció dels Guberns.

Peró es també indubtable que l'esforç, no egoista, sino filantròpic, dels patrons y dels obrers pot evitar molts conflictes.

Aquestos esforços se proposa armonisarlos AURORA SOCIAL, que no es cap empresa industrial ni mercantil, que no s' proposa fer cap negoci ni benefici material, sino fer molts sacrificis, tots els que poguem pera mellorar la condició de les classes populars.

Per això hem posat gratuïtament les nostres columnes y les nostres obres al servey del públic.

Secretariat del Poble.—El Secretariat está obert a totes les persones que no coneuguin les lleys, ses aplicacions o interpretacions, y a les que, coneixent el text legal, estiguin privades de medis pera fer respectar els seus drets.

Poden dirigirse al Secretariat sian qualsevulla les opinions religioses y polítiques, la edat, sexe y condició dels consultants.

Les consultes poden ser orals o escrites.

Les escrites les contestem en secció apart.

Les qüestions sobre les quals pot consultarse el Secretariat, son principalment les qüestions legals que interessan a les classes populars: lleys d'asseguransa en casos de malaltia, accidents del treball, vellesa, invaliditat, lleys referents als establiments industrials y mecànichs, lleys sanitàries, de quintes, lleys que estableixen les relacions entre propietaris y llogaters, acreedors y deutors, lleys sobre assistència dels pobres, sobre arbitratge y conciliació, sobre transaccions y cambis comercials, reglaments y ordenances administratives referents al Estat, a la provincia, al municipi a les societats professionals...

Aquest servey gratuït el prestará cada dia de 7 a 8 del yespre a totes les persones que 'l vulguin utilisar persona molt competent en assumptes jurídichs que s' ha posat a disposició del poble.

Accidents del treball

Si la desgracia sempre condol, es més de sentir quan aquell que la sufreix la trova en el cumpliment de un deber social.

El divendres penúltim, mentres tres joves se entregavan ab noble ardiment al penós treball

de netejar les calderes de la fàbrica Batlló, se fongué una soldadura feta de fresch a una de les tuberíes, per les que surti una glopada continua de vapor que escampantse per la nau sembrá l'esglay y la mort en condicions tràgiques y esfereïdores. Aquella nuvolada de fum roent embolcallá els cossos mitj nusos d'aquells tres obrers, cremantelshi la pell de manera horrible.

Altres treballadors que estavan en la nau fugiren espahordits per aquella onada de mort que els amenassava, no sense rebre algunes ferides que per fortuna no son de gravetat.

Acudiren promptament al lloch de la desgracia les primeres autoritats civils y un nombrós públic.

Els noms de les víctimes son: Joseph Rosell y Ricart Escové.

Els ferits han estat: Jaume Muntaner, de 14 anys, habitant Sant Rafel, 10, Hostafranchs; Salvador Mirabet, de 25, Callao, 13, primer, primera, Hostafranchs; Francisco Sagarra, de 30, Sant Rafel, 56, baixos, Hostafranchs, y Joseph Pallarés Villanueva, de 24, Cera, 10, primer, primera.

L'altre dels morts no pogué ser identificat. A propòsit de l'esmentada desgracia, diu un diari de la localitat lo següent:

«La neteja de les calderes se sol fer en diumenge o altre dia festiu, pera evitar desgracies y també pera guanyar temps.

Aquestes operacions se fan d'una manera molt especial. Com que 'ls forats de les calderes solen ser petits, tant petits que un home no hi passa, els netejadors contracten noys de pòchs anys, als quals se 'ls fa passar pel forat poch menys que entaxonantelshi. La feina de netejar calderes el fabricant l'encarrega a un contractista que es el que lloga als noys.

Aquets contractistes, prescindint de lleys y reglaments de tota mena, lloguen els noys en forma tal que ni saben qui son ni hon viuen.»

AURORA SOCIAL al plorar la perduda d'aquestes tres víctimes del treball, s' associa a la aspiració general de la classe obrera de que sigui quelcom mes que una disposició escrita l'inspecció dels tallers y fàbriques, ensemps que envia als demés ferits la expressió del desitj fervent de veurels ben prompte restablerts.

Substitució dels homes per dones en les fàbriques

Hem procurat enterarnos, tal com varem prometre, de si s'anava a realisar en una fàbrica de una comarca fabril molt important de Catalunya la substitució dels homes per dones en el treball. Atés l'estat en que s'troba tan important qüestió, creyem lo més convenient no donar compte de les notícies qu'han arribat fins a nosaltres, puix la cosa es objecte de negociacions que desitjem molt vivament arribin a bon terme, y per això ens imposèm avuy per avuy una prudent reserva; sols ens atrevim a indicar que nostres impressions no son pas pessimistes.

La vaga general

Veusquí que una vegada 'ls diversos Membres del cos humá, cansats de treballar en benefici del Estómach, varen pendre 'l determini de declararse en vaga general.

—Que 's mantingui del ayre del cel—deyan els uns.

—Treballem y suhem com besties de reata—deyan els altres—y al fi y al cap pera qui? Pera 'l senyor Estómach.

—De res serveixen nostres afanys, mentres ell com un burgés, menja, beu y no fa res.

—Imitem el seu exemple. Fem vaga tots els Membres desde 'l Cap fins als Peus.

Dit y fet: les Mans deixaren de treballar, els Brassos de moures, els Peus de caminar. Tots deyan al Estómach:—Guanyat la vida, gandul.

Peró ¡ay que prompte menjaren pa penedit! Dich mal, estavan dejuns ja feya dies y dies. De pa no n'hi havia per mostra ni un rosegó florit.

Les pasteres buydes, els molins parats, el camps erms com un sorral del desert...

Y áduch suposant que hagués restat pa sech en alguna flequeria, els Membres s'havien condemnat, com en temps de guerra, al siti rigorós del Castell senyorial. La Boca s'veya privada d'esclafir rialles—no n'tenia pas ganes, per aixó—y d'ensenyar les dents.

La ordre era terminant

—No pot passar ni una mosca.

Y com no entrava menjar, se consumí la sang. Y els Membres s'esllanguian—no restava més que pell y os—y 'l Cor se paralisava, y 'l Cervell s'atrofiava.

—Are si que ve la Mort—cridaren tots plegats.

Y 'l Cervell va afegir:

—Peró lo mort del Estómach ens costará la nostra.

Y 'l Cor donó un batech, y 'ls vaguistes tornaren al treball, convensuts per una trista experiència de que tots plegats formavan un sol Cos, eran solidaris d'una mateixa Vida.

Pero al confessar els sitiadors en la capitulació que aquell a qui havian motejat de gandul y de inútil contribuïa tant com ells al bé comí, l'Estómach hagué d'acceptar la condició de rebre en avant ni més ni menos de lo que fos necessari pera la vida y salut del organisme.

**

Aquest apòlech es molt antic. L'inventá Menius Agrippa pera disuadir al Poble romá del propòsit de revoltarse contra 'l Senat y pera refutar els motius que alegá contra aquesta institució, a la qual acusava de monopolisar les riqueses, els honors y 'l poder. mentres ell, el Poble, havia de suportar les càrregues dels tributs, dels impostos y afadichs de la guerra.

El sentit del apòlech es eternament verdader, més pera aplicarlo ab tota propietat al actual conflicte entre el Capital y el Treball y pera adaptarlo a nostra llengua, m'he permés modificarlo una mica, sobre tot en la conclusió, en la qual vull sostenir els principis de la Justicia social y condemnar tots els abusos del modern Capitalisme.

BONAMICH.

CLAVÉ

(Poesia premiada ab la Flor natural en el Certamen literari-sociològich del Cinquantenari de la fundació de les societats corals de Clavé.)

Creixia la ciutat magestuosa,
remembrant les passades esplendors;
expandint de son si l'aura joyosa
preludiadora de triomfs clorors.

Dins d'ella com nou hàbit bategava
l'ardenta sava d'una nova fé,
y son antiga magestat clamava,
badant ses tombes, l'avenir seré.

Una grandesa secular obria
ses magnas ales esperant el dia
de son esplendorós ressorgiment;
llavors vingueres tú, y un'alta gesta
feu desviar la ombrívola tempesta
qu' al lluny se congria sordament.

Quelcóm d'heroich perfumará ta vida,
y ta figura restará ennoblida
com la d'un legendari caballer;
quan la llegenda planará en ta cendra
ta gesta esdevindrà potent y tendra,
com fruyt del noble amor y el just voler.

Una grandesa popular t'envolta
y ets com la llum que cerquen els esquarts;
llavors vingueres tú, y un'alta gesta
qu' ensanchnaria 'ls senyorils cap-tarts;

Ton nom, pèl poble en ideal fulgura,
y es per ell venerat el teu recort,
contemplen els extranys en ta figura
quelcom que brolla d'un passat ja mort.

Du ton recort quelcom de l'orífama
quan es en llunyes terres evocat,
y com en somni al seu voltant s'inflama
de vostres glories el penó ensanchnat.

Ets com capdill en una gesta antiga,
y potsér la llegenda del demá,
legions novelles d'almogavers, lliga
a les munions que ton voler juntá...

Mestre de pau per tot un poble fores,
tornares les veus aspres en sonores
cantatrius de tonades ideals;
de la baixesa 'ls ànims allunyares,
y ab generosa forsa 'ls enlayraves
vers les regions serenes é inmortal...

XAVIER VIURA

BONA LLEVOR

El moviment societatari avensa a Catalunya. Darrerament els empleats de Tramvies han organisat una societat pera defensar llurs drets e interessos. Ha pres més aviat la forma d'una societat de resistència.

Respecte d'aquest punt AURORA SOCIAL ja ha manifestat el seu criteri. Nosaltres creyem que les societats de resistència no realisan més que una part molt petita del programa que té per fi mellorar en tots els ordres la condició del proletariat.

No basta defensarse pera no morir. Es precis prepararse pera viure. Y aquesta preparació pera la vida intensa dels nostres temps, demana una actitud, no passiva, sino activa; demana medis no solament negatius, sino també positius; demana una educació dels esforços individual y professional.

Per aixó en un article dirigit Als Obrers de Catalunya deyam no fa gayre en aquestes columnes: «Hem de crear societats de conquesta.» L'obrer no ha de defensar solament els seus interessos materials, sino que ha de fomentar els seus interessos intelctuals, morals, professionals. Ha de conquistar la vida pública, la vida civil. Ha de conquistar el present y l'avenir. Y aixó no s'pot lograr ab la resistència passiva de les vagues.

Els brassos que treballan y 'ls brassos que s'plegan son una forsa, es veritat. Pero hi ha factors que tenen més importància: la rahó y la voluntat. L'home no es una màquina: es un ser inteligent, es un ser lliure. Y la forsa del enteniment es la veritat, la forsa de la llibertat es la justicia.

Y ab aquestes forces l'obrer ha de garantir el respecte als propis drets, ha de conquistar la ley, que es el dret que triomfa en la societat.

Per aixó no podem menos de felicitarlos d'una obra que acaba de fundarse a Barcelona. Ja ho ha-

La cabalgata atravesant la plassa de Catalunya. El carro primer es una alegoria de «La maquinista».

viam anunciat dies enera que se estava treballant pera fundar a Barcelona un Sindicat o Unió professional de dependents de comers.

Donchs bé, aquest propòsit es ja un fet. Nosaltres tenim els Estatuts de la nova enti-

LES FESTES DEL CINQUANTENARI

Sortida dels orfeons

Carro alegòric de «Les flors de Maig»

de conducta que la ley del mar: els peixos grossos s'han de menjar als petits.

Pero 'ls petits també tenen dret a la vida, y pera ferlo valer s'han de defensar. Els petits son débils quan van sols, pero son forts quan van units. L'union

fait la force, com diu l'escut de Bèlgica.

Aplicant aquest principi, en algunes ciutats d'Europa s'han organitzat Lligues de defensa dels petits industrials y comerciants. No fa gaire temps que se'n fundà una a Fransa, que pot servir de model. Es la *Ligue bordelaise de défense du petit commerce et de l'industrie*. Ella logrà que l'Ajuntament de Bordeus aprobes per unanimitat el vot següent, que 's vegé precisada a esgrimir com a arma legal contra els privilegis dels acaparadors:

Considerant: primer: Que 'ls grans magatzems fan desaparèixer un gran nombre de petits comerciants, que son pera les ciutats una font d'activitat y prosperitat; segon: Que la desaparició, com a contribuyents, de aquests comerciants priva a la hisenda d'un ingrés considerable; tercer: Que aquesta disminució està molt lluny de ser compensada pels grans magatzems, que no pagan més que una sola contribució per tots els articles de comers que explotan; quart: Que resultant d'això un progressiu augment de carnes en els altres contribuyents, lo qual no pot menos de provocar continues reclamacions;

Emet el vot següent:

Que 'ls grans magatzems siguin colocats, baix el punt de vis a fiscal, en les mateixes condicions que el comers especialista, y paguin contribució per cada article de comers que explotin dins d'un mateix local.

B.

Les granotes

En una nota excelent publicada en el Bulletin de la Société centrale d'Agriculture, M. C. Maillat pren la defensa de les granotes y demana mesures de protecció pera aquestos bacracs, qual cassa encarnissada fa disminuir l'especie d'una manera alarmant. Les granotes presen grans serveys a l'agricultura, perque destrueixen molts insectes perjudicials als sembrats.

De medicina

La por al tísich.—La por a la tísis.

Aquesta qüestió es d'un capdal interès pera tothom y especialment pera la classe obrera, tota vegada que 'l contacte entre les persones sanes y el tísich es en elles més íntim en rahó de la petitesse de les habitacions a que 'ls obliga llur falta de medis.

Y convé que s'escampin idees exactes sobre aquest punt. Tant y tant s'ha parlat del contagi de la tísis que aviat un tísich serà de pitjor condició que un dels antiels leprosos. Y de fet ho he tingut ocasió de veure ab pena com el pobre tísich se veu abandonat dels seus, isolat de les amistats y mirat ab por per tothom. Y no es estrany: si fins hi ha hagut qui ha proposat que els tísichs no poguessin entrar en teatres, cafés, iglésies, tallers... y fins que pera viatjar se 'ls fes anar en vagons especials!

Donchs bé: devem dir en veu ben alta que tant com es justa la por a la tísis, es injustificada, inhumana y fora d'ordre la por al tísich. Tot y admetent que la tísis siga contagiosa, petites y senzilles precaucions son suficients pera evitar lo dany que pot aportar un tísich. Y aquestes precaucions son tan sols de llimpiesa y netedat.

Que 'l tísich escupi sempre en escupidera ont hi hagi aigua, lo qual deuria fer tothom; que les escupideres se desinfecten per medi de l'aigua bullenta tirant lo contingut al escusat; que 's fassi bugada separada ab llurs robes; que en la seva habitació—com en totes deuria ser—hi regni una bona netedat... y no tinguen por del tísich. Ara de la tísis sí: dela tísis tingueu-ne por. Pero una por racional que porti a fer tot lo que pot evitarla; no pas una por raquítica y neulida que fa esparverar a cada moment, pero que en cambi no 's decideix a posar en practica els medis que poden evitarla.

Hi ha persona que no s'atreveix a acostarse a un tísich de mitja hora lluny, y en cambi al café, al tranvia, al teatre està llarch temps al costat de tísichs y hi està tranquil perquè no sap que sigan tísichs.

Hi ha persona que al sortir de veure a un tísich s'espolsa y 's renta com si sortís d'un lloch empestat, y en cambi no 's decideix a canviar de costums que 'l poden portar a ser tísich. De tot això se'n diu agafar el rave per les fulles.

No; no es verament el pobre tísich de qui 's deu fugir y qui deu fer por. Prenent les senzilles precaucions esmentades n'hi ha prou. Al tísich cal cuydarlo ab carinyo pera ferli menys amarch lo calvari que deu passar; a ses penes no deu afegirshi la pena punyent de veures isolat o tractat ab una por ridícula y antihumana.

Ara lo que sí deu ferse tant si 's té al costat un tísich com no, es fer tot lo que 's puga pera evitar caure en aquesta terrible malaltia. ¿Com?

Ja 'n parlarem un altre dia.

DR. SLOSS.

Actualitats

(DE TOT ARREU)

Espanya

Madrid, 22.—Rectificació del Sr. Puig y Cadafalch al Congrés.—23. Assemblea de Unió Republicana al Teatre de Varietats.—Mitinch anti-solidari al Frontó Central.—Recepció del Marqués de Tavera a la Academia de Ciencias Morals y Politiques, contestantli el Marqués de la Vega de Armijo.—24. Discurs de n Salmerón a l'Assemblea Republicana.—Escandol a l'Assemblea Republicana.—Discurs del Sr. Miró contra en Lerroux y a favor de n Salmerón.—26. Discurs de n Lerroux contra en Salmerón a l'Assemblea, en el que també 's defensa.—27. Fi de l'Assemblea Republicana.—Interpelació Marial, al Congrés, sobre l'ordre públic a Barcelona.—28. Els diputats solidaris, en vista de notícies de Valencia, acordan aplassar l'Assemblea d'aquella regió.—Dia 30. Mor el ministre de la Guerra.

Valencia, 25.—Arriben els excursionistes catalans; se promouhen alguns desordres pels blasquistes. Comensa l'Assemblea valencianista ab més de 600 assembleistes.—Dia 30. Arriben els diputats solidaris, sent ovacionats. Mitinch solidari al frontó, d'unes 8.000 persones; a la sortida s'organisa una manifestació.

França

Paris, 23.—Entrevista de M. Marcell Albert ab M. Clemenceau.—28. A la Borsa del Treball se reuneix el Comité de la Confederació general del Treball, acordant organisar una enèrgica campanya contra l'Govern.—Argeliers, 28.—Arriba M. Marcell Albert.—25. El Comité acorda persistir en lluyta pacífica fins obtenir completa satisfacció.—Sceaux, 30.—Celebració dels Jochs florals, sent Reyna de la festa la filla de Clovis Hugues. Ha presidit en Maurici Barrès.

Turquia

Constantinopla, 30.—Combat entre turchs y grechs, prop de Chova, ab morts per abdugues parts.

Portugal

Lisboa, 25.—El Govern ordena la clausura dels Circles Republicans.

Austria

Viena, 24.—Es elegit president del Reichstag el Sr. Weiskircher, socialista cristià, per gran majoria.

Inglaterra

Londres, 25.—Se llegeix a les Cambres l'acort angle-espanyol.

Russia

Odessa, 22.—Durant la setmana s'han fet 3.000 detencions.—Tiflis, 26.—En el passeig anomenat Square Eri-ran, quan més gran era la concurrència, s'hi han tirat 10 bombes y disparat molts trets; hi han molts morts y ferits.

Venezuela

Caracas, 25.—Dimiteix el ministeri, per haver sigut objecte de violentes censures al Parlament, el ministre d'Hisenda.

Triboli

Dia 24.—Les tropes franceses prenen a la bayoneta la posició de Borku y s'apoderen dels pons de l'oasis de Galatea.

Persia

Teheran, 28.—La Cambra acorda la destitució del ministre de la Guerra.

C.

CORRESPONDENCIA DE PARIS

No 's pot pas escriure d'altra cosa en aquests moments, sino de la dita Revolució del Mitjdia. Per desgracia vaig esser profeta en mos informes anteriors: per una multitud de concauses que no caben en los termes d'aquesta petita correspondencia, no solzament hi ha hagut víctimes, sino que quedan per resoldre dos gravíssims problemes, qual solució pot ocasionarne encara de més numerosos y duraderes. ¿Qué 's farà ab lo regiment que va insubordinarse?... Aquesta es la primera qüestió: Si no 's castiga, la insubordinació en determinats cassos, quedarà justificada. Si 's castiga ¿com podrá permetreho lo poble provençal, per qual amor els soldats s'insubordinaren, y als quals se deu principalment que 'l govern y les cambres y la opinió hajan sentit por a la agitació popular? Venue aquí un conflicte gravíssim, que veurém si troba solució agradable.

Ara ve l'altra. ¿Qué farà 'l poble mitjdiench, respecte a la venjança de les víctimes hagudes? Si 'l govern, per donar satisfacció al poble, castiga als militars ¿com ho pendrà l'exercit? Si no 's dona satisfacció, ¿com podrá omplirse 'l solch de rancu-

nia que la sanch ha overt en las relacions entre el poble y l'exercit, entre la regió y la república? Fins ara sembla que la premsa y 'l govern no han advertit aquestes conseqüencies ja inevitables.

Fins fa poch dies s'havia notat en tots una prudencia que aquí mateix vaig alabar: més, per desgracia, s'va perdre. La premsa sectaria de Paris ha fet el disbarat de burlarse de la regió del Mitjdia, no solzament escarnint los seus defectes veraders o imaginaris, sino atacant son amor propi, dihent que es una regió esbalotadora incapàs de cap empresa enèrgica y continuada.

En tot lo país s'han divulgat aquestes imprudents insolencies, y de fet pot donarse per establert en aquells contorns el regionalisme. Ja no es qüestió de crisis econòmica: està ofesa y ha renascut la dignitat de rassa. No 's parlava de Provença y de França, sino de crisis vitícola y de lleys: de sobte unes quantes insolencies han fet canviar la cosa y, sense por de equivocarse, se pot assegurar que l'amor dels provençals a la Fransa ha rebut un colp que no 's curarà pas ab cataplasmes.

Ademés, lo succehit ab lo regiment insubordinat, ha revelat l'avenç qu'han fet les idees antimilitaristes en l'exercit. Tothom se pregunta si l'exercit es ja una garantia de la república per sa fidelitat a la disciplina.

Com si no fos prou grave aquesta situació, avuy la Confederació General del Treball ha publicat un manifest a tots els obrers de França manifestant simpaties per la revolució y ordenant que tothom estigui previngut a lo que sia necessari.

La mateixa vaguetat de la frase, la fa més grave y amenaçadora.

De tot això resulta que l'estat de França, com ho regoneix *L'Humanité*, s'trova en la crisis més grave que ha tingut desde 'ls temps de la Commune.

Per la seva part els catòlics no dormen. La Croix d'avuy ha repartit 500.000 exemplars de propaganda, fent un terrible procés del actual govern. Y mentres els catòlics y radicals prenen posicions ab una decisió y rapides admirables, la premsa republicana està totalment desorientada y s'mou en mitj de la més gran confusió.

Un petit incident pot produhir l'incendi de tota la França, y Deu sab quin curs podrà empendre aquesta nació, en lo camí de la cultura social.

**

Si a França està tan poch falaguna la situació política, a Portugal està encara més perillosa. Els telegrams arribats avuy a Paris denuncian un estat de revolució latent que pot produhirse al exterior d'un dia a l'altre. Allà sembla que la revolució amenaça únicament a la monarquia.

**

Y mentrestant a Russia la revolució sembla que està explotant y que l'explosió ha d'esser en sentit horriblement terrorista.

El Czar té les ungles clavades en l'autocracia; el poble per moments s'organisa en una conspiració que recorda les mes furioses de l'història y que pot escriure una pàgina que deixi en segon lloch la famosa revolució del poble esclau de Roma.

**

Mentres s'està celebrant la comedia de la Conferencia de la Pau, tot son anuncia de guerra.

¡Oh tristes dies pel poble! Ell resulta sempre el pagador dels comptes de diner y de sang d'uns y altres. Trista sort dels fills de les mares europees!

Sembla acabada l'era de pau, y l'esperit de la discòrdia reyna per tot, blandint l'atxa incendiària y la bomba devastadora: ja sia enfonsada en la gola del canó del sobirà, amagada sota la capa del anarquista. Sempre mort y desolació.

MATTHIEU

Paris, 24 juny 1907.

CRÒNICA SOCIAL

Als Diputats Solidaris

AURORA SOCIAL havia fet gestions prop d'alguns diputats solidaris pera obtenir la exenció del servey militar dels obrers pensionats a l'extranger. El general Loño havia donat esperances de que en breu plasso podria obtenirse la desitjada exenció, pero després de la mort del Ministre de la Guerra ens veyem obligats a insistir devant dels diputats de la Solidaritat Catalana, a fi de que renovin llurs gestions pera assolir lo qu'es de equitat. Y aprofitem la ocasió pera recordarlos que la legislació obrera es molt deficient, y si algom hi ha de bo, encare no 's compleix.

Per la salut del obrer

En una important revista espanyola llegim la informació que segueix sobre una obra social,

M. S. Moissan, famós químic francès, qui havent pogut ferse una fortuna venent a la gran industria els seus descobriments, ha preferit extèndrels a totes les classes socials; antany se 'l recompença concedintli el premi Nobel.

La nostra industria suro-tapera

Tenint en compte l'estat agònic que atravessa a Catalunya la industria suro-tapera y els perills que l'amenassen si no 's reduheix a una tercera part l'arancel alemany o no 's suprimeix per complert pera 'ls taps, a cambi de la llure extracció del suro en planxa, la «Federació Agrícola Catalana-Balear» telegrafia al Ministre d'Estat y d'Hisenda demanant que defensés sos interessos cobdicials dels extrangers. El ministre contestà que tindria en compte el desig de la Federació y que s'ocupa d'obtenir una prórroga del *modus vivendi* ab Alemanya.

Publiquem a continuació una estadística dels preus de jornal que guanyen els obrers de les industries suro-tapera y de les cantitats que guanyen per setmana els que treballen a preu fet en els pobles de Llagostera, Cassà de la Selva, Calonge y Palafrugell; estadística que 'ns ha facilitat persona molt competent en la materia y suscriptor d'AURORA SOCIAL.

	Tant per %	Guanyer de jornal Ptes.	Jornals setmanals	Ptes. Cts.
Bullidors de suro, n'hi han uns	3	3'50	6	21'—
Raspadors.	3	3'50	6	21'—
Quadradors.	5	4'—	5 y 1/2	22'—
id.	10	3'50	5 y 1/2	19'25
id.	6	3'—	5 y 1/2	16'50
Tapers.	5	5	5	22'—
id.	20	5	5	18'—
id.	10	5	5	16'—
Taperes y noys.	9	5	5	8'—
id. maquinistes.	5	5	5	14'—
id.	10	5	5	9'—
Auxiliars.	2	5	5	8'—
Triadors de taps.	12	3'25	5 y 1/2	17'85

Lligues de defensa

a favor del petit comers y de la petita industria

Una de les causes que influeixen d'un modo més efíca a continuar y augmentar el desequilibri econòmic es l'*acaparament*. S'acapara la riquesa y 'les fonts de la riquesa. S'acapara la producció, l'industria y 'l comers. El monopoli, el *trust*, el *corner*, etc., pertorban els mercats.

L'interès personal està en lluyta oberta ab els principis simpàtics de la vida. Y pera l'home que 'ls nega, pera 'ls poderosos que no volen escoltar la veu de la justicia y de la caritat no hi ha altra regla

o siga el Museu de l'alimentació instalat a Berlín, escrita per el Sr. Marvá, vocal del Institut de Reformes socials.

En una llarga serie de prestatges de alguns pisos figuren en el primer grans pots de vidre cada un dels quals conté una determinada substància alimentícia que pot adquirir l'obrer per 62 centims de pesseta (en nostra moneda) per exemple 2 litres de cervesa en el primer pot; 180 grams de café en el segon del costat, 238 grams de mantega, 883 grams de arròs, 8.333 de patates etc.

En el prestatge de sobre hi han altres pots que contenen la quantitat d'aigua dels aliments del prestatge de sota.

En els prestatges següents contant de baix a dalt en altres pots s'hi troben dipositades les substàncies de cada aliment de la taula del baix: albúmina grassa i hidrats de carboni.

D'aquesta manera si s'hi fixa la atenció en cada una de les matèries alimentícies que figuren en el prestatge inferior examinant els pots situats en la mateixa línia vertical se pot apreciar per son volum la proporció de matèries nutritives i per lo tant el valor nutritiu de cada aliment i el millor destí que pot donar-se al diner empleat per adquirirlo, tenint en compte que la ració diària de un adult dedicat a un treball moderat necessita contenir 118 grams de albúmina assimilable, 56 grams de grassa i 500 grams de hidrat de carboni.

I per obtenir aquests coneixements n'hi ha prou ab una taula de equivalències en la que se enumeren els aliments mes usuals i necessaris o de més consum en una localitat.

Per exemple: La carn de xai conté per cada 312 grams de pes 51'4 de albúmina; 16'5 de

grassa; res de hidrats de carbonos y 217'1 de aigua.

El pa moreno te per cada 2273 grams de pes 106'8 grams de albúmina; 11'4 de grassa; 1.098 de hidrats de carboni y 1897'8 de aigua.

El Museu funcionant en combinació ab el laboratori de Higiene Municipal, la inspecció tècnica del mercat, l'afinament de pesos y mides, y les taules reguladores del pa, la carn contribueix a que s'perfeccioni el regim, serveix de abasteyments en condicions higièniques y econòmiques y a que estigui l'obrer al corrent de tot quan se refereix a una racional y econòmica alimentació.

Capítol de vagues

S'han declarat en vaga aquesta setmana els empleats de tranvies de Nàpols, els teixidors de Bejar, els empleats de tranvies de Roma, y els obrers flequers de la mateixa capital d'Itàlia, protestant del treball de nit.

Aquesta mateixa setmana ha quedat resolta la que sostenien els obrers y empleats del port de Buenos Aires, havent sigut substituïts per gent nova els que no han volgut treballar en les condicions antigues.

Caballs y gossos?

Aumenta en proporcions extraordinàries en Alemanya el consum de la carn de caball. En l'any 1904 foren sacrificats 120.000 caballsquina xifra va creixe fins 180.000 que en conjunt importa la matansa feta durant l'any 1905.

Tambe augmenta el consum de la carn de gos. En 1905 va expendirse carn de 9.000 gossos y en 1904 la de 7.000, lo que acusa que es molt important el consum de la carn canina y molt especial el gust dels alemanys.

Totes les indústries amenaçades pel Projecte de llei sobre l' sucre han protestat energicament davant del ministre d'Hisenda y del president del Consell, interessant als diputats solidaris per que sigui retirat.

«La Sociedad cooperativa de las farmacias populares de Barcelona», ha tingut l'atenció d'oferirnos sos Estatuts y de invitarnos a visitar el seu local social; la complaurem tan aviat com ens sia possible.

Hem rebut el cartell dels Jochs Florals de Sant Cugat del Vallès; entre'ls premis extraordinaris figuren: Una obra d'art al millor quadre de costums obreres, una escultura de bronze al millor treball en forma d'article de periodich o altre consemblant, demostrant la necessitat de fomentar els estudis econòmics com a medi d'assolir nostres llibertats polítiques.

S'han celebrat les festes del Cinquantenari de la fundació de las societats corals de Clavé; formant part de aquestes tingué lloch al Saló de Cent, el Certamen literari sociològic, que fou un acte de vera solemnitat; publicuem en el present número la poesia premiada ab la flor natural, com anunciarem; fou reyna de la festa la senyoreta Maria Muntadas Pujol, que es vegé voltada d'una brillant Cort d'Amor; guanyá l'accessit a la flor don Jaume Casas Pallerol, obrer de Cornellà.

S'ha publicat ab el títol de *Mañana de Arte* el primer d'uns folletos literarios del distingit escriptor don Joseph Lleonart: el sumari de aquest follet es el següent:

«La Naturaleza como maestra.—Sobre el arte de la danza.—La obra de Mani.—Los «Degenerados» en la actual Exposición.—Las dos formas del dolor.—Conversación con las damas.—Opiniones de mi compañero el filósofo sobre Smith.—Los ensimismados.—Smith como hombre y como muestra de optimismo.—La nueva orientación de Mani.»

L'estil hi es original y en conjunt la obreta es personal de debó; interessants prometen ser els follets literaris del Sr. Lleonart, dignes de ser coneguts per nostra intel·lectualitat y dignes d'alabar, tenint en compte aquest primer, per l'esforç que aportaran a la nostra cultura.

PASSATEMPS

La filla

Es un arbre que creix a Asturies y en els Pirineus de Catalunya y Aragó, comunissim en els passeigs d'Europa. Pertany a la familia de les *Tiliacees*. La flor es pedunculada, groguenca, de cinch pétals. Se recull pel Juliol y després se fa assecar. Es un medicament usat com antiespasmódich y sudorífic.

Monjefes tendres a la provensala

Fèules coure ab aygua una mica salada. Escalfeu oli ab un gra d'all en la payella. Tiréuhi les monjefes cuytes, y remaneules al foc cinch o sis minuts. Amaníu-les. Afegíuhi unes cullarades de puré d'anxoves salades debatut ab oli. Feu escalfar la barreja sens deixarla bullir. Treyéu l'all y servíu-les.

Imp. carrer Nou de St. Francesch, 17

SECCIO D'ANUNCIS

Tomen **OSTRAINA** que es el mejor reconstituyente

HISTORIA GENERAL DE ESPAÑA

RAMÓN B. GIRÓN

TREINTA TOMOS A UNA PESETA EL TOMO

De venta en las librerías, kioscos y en la Administración:
Diputación, 286, Barcelona.

LA CONFIANZA

Calle Avifó, n.º 30, frente al Bolsín
HIPÓLITO FÉDOU, ÓPTICO

Inmenso surtido en lentes y anteojos de todas clases; especialidades en los de roca a 8 pesetas par, garantizados como lo mejor que hay.
Las recetas de los señores Oculistas son atendidas en el acto y escrupulosamente ejecutadas.

RENOMBRADOS

COSTANZI

El éxito

cada día más creciente de los milagrosos medicamentos

COSTANZI

para la curación de las Estrecheces urinarias, Uretritis, Prostatitis, Gistitis, Gatarros de la vejiga.

Enfermedades humorales

han hecho necesario el cambio del Depósito para España, lo propio que de la Farmacia de su preparador

Grau Ynglada

A la Rambla del Centro, n.º 30 (junto al Crédito Lyonnais), Barcelona, lo cual se hace público para conocimiento de sus numerosos favorecedores.

JUAN AYNÉ

INSTRUMENTOS DE MÚSICA
Fernando VII, 53 y Call, 22
BARCELONA

Grandes Almacenes de Ferretería

QUINCALLA Y MAQUINARIA

Fundiciones de hierro y bronce, talleres de maquinaria

FUMISTERIA

Hijo de Ignacio Damians

Talleres Provenza Borrell || Despacho Escudillers, N.ºs 24, 26 y 28 y Obradors, N.ºs 2, 4, 6 y 8.

Teléfonos Despacho, n.º 101 || Apartado de Correos n.º 41.

BARCELONA

Ventatges pels subscriptors

Al menys una vegada a l'any se repartiran regals entre 'ls subscriptors.

Aquests regals consistiran en objectes d'utilitat doméstica com per exemple: **mobiliaris y paraments de casa, màquines de cusir, rellotges, armaris, etc.**; y també en imposicions de 20 ptes. a la Caixa d'Estalvis.

Els subscriptors que ho sigan desde bon principi, rebrán de franch els números corresponents als mesos de Maig y Juny, pagant tan sols un semestre.

COLOCACIONS

SE NECESSITEN:

Mitjas oficiales y aprendentes de roba blanca.
Aprendentes modistes.
Aprent y sabater.
Aprendentes, mitj oficials electricistes.
Bona mitjaire maquina rectilinee.
Aprenta pentinadora.
Mestre fundidor.
Un aprendent manyá (pera fora de Barcelona).
Aprent de dibuixant industrial.
Aprendentes en la fabricació de generos de punt.
Oficials modistes.
Oficials practicas en la confecció de cotillas.
Meritori sense sou fins a veure sas aptituds.
Noy pera recados.
Maquinistes pera camisas finas.
Aprendentes en la construcció de objectes de metall.

Oficiales sombrereros.
Maquinistes y ratlladores de mocadors de seda.
Electricistes oficiales y aprendentes.
Aprendentes de sastre.
Planxadores, oficiales, mitj oficials y aprendentes.
Aprendentes confecció de colls y punys.
Caixistes.
Aprendentes broadores.
Fábrica de capsas de cartó.
Oficials sastres.
Aprendentes confiters.
Meritoris.
Aprent de llauné.
Sastres.
Aprent pera camiseria.
Un meritori que conegui algo de contabilitat.
Dos aprendentes de ferreteria.

Hores de despaig a la redacció: De 12 a 1 del mitjdia.

Anemia, Escrofulismo, Raquitismo, Tuberculosis, Neurastenia, Enfermedades nerviosas ocasionadas por la pobreza de sangre, se combaten con el empleo de la

VITALINA CASALS

Fuente San Miguel, 2.—Gigantes, 1.—BARCELONA

El mejor y más agradable PURGANTE laxante, refrescante, diurético, digestivo y depurativo.—TISANA DEL LABRADOR. En farmacias.—D.º Austri, Vertrallans, 6.—Barcelona.

HERPES

LA POMADA Y ESENCIA ANTIHERPETICAS DE BOTTA

Las tiraduras de esos remedios, que se han curado con ellos personas que tenían muy arraigados los herpes y que cada verano tenían que tomar baños y aguas sulfurosas sin lograr su curación. UNICO DEPOSITO: Botica de Borrell, calle del Conde del Asalto, núm. 52, esquina a la de San Ramón.

HERNIADOS (trencats), leed:

Si queireis encontrar curación radical de vuestros males, usad los modernos bragueros del especialista Torrent, no molestan ni hacen bulto, amoldándose al cuerpo como un guante; hombres, mujeres y niños deben de usarlos. Contención absoluta, curación pronta y comodidad inmensa se obtiene con tan maravillosos bragueros. No comprar sin ver antes esta casa. Unión, núm. 13. tienda Casa Torrens.

WERTHEIM

MÁQUINES PERA COSIR Y BRODAR

ESPECIALITAT: Máquina rotativa RÁPIDA, la mejor del món.

Máquines pera totes les indústries.

Máquines rectilíneas SEYFERT pera mitjas.

AL COMPTAT Y A PLASSOS

AVINYÓ, 9.—BARCELONA

CALLICIDA PIZÁ

Extirpa rápidamente, sin dolor ni molestia, los callos y durezas.

Es curioso: no motiva los inconvenientes de otros emplastos y de los líquidos en general. Es económico, una peseta en todas las farmacias, droguerías y zapaterías.

Depósito general: Farmacia del autor, Plaza del Pino, 6. BARCELONA

Por 1'30 ptas. se remite por correo certificado.